

[Henning Philipsen.]

jo dog være rimeligt, at de, hvis sag hr. Jens Møller mener at tale så varmt, meldte sig ind i disse fagforeninger og prøvede på, ligesom vi andre har gjort det, at tale sig til rette, at argumentere sig frem til flertal for deres synspunkter, således som det f. eks. er sket i Specialarbejderforbundet i Danmark og andre forbund. Det er vejen frem. Det er i overensstemmelse med demokratiet, og det er i overensstemmelse med demokratiet i dansk fagbevægelse. Det ville også være den rigtige vej, som hr. Jens Møller mener at forsvare, fremfor at prøve på at forringe, henholdsvis bekæmpe, den fagbevægelse, som der er tale om.

Hr. Jens Møller siger yderligere, at der er tale om overgreb fra LO mod enkelte medlemmer. Hr. Jens Møller har i bemærkningerne til lovforslaget nævnt enkelte episoder. Hr. Jens Møller skylder både mig og andre dokumentation for, at LO begår overgreb over for medlemmer, at LO begår overgreb over for det øvrige samfund i det hele taget. LO har en grundlovssikret ret. Når hr. Jens Møller henviser til grundloven, må det være mig tilladt på samme måde at henvise til, at LO udøver sin virksomhed på baggrund af grundlovens bestemmelser om borgernes ret til at organisere sig også i faglige organisationer. Hvis LO har øvet overgreb over for borgere, henholdsvis over for medlemmer eller over for samfundet, skylder hr. Jens Møller en dokumentation herfor. Han skylder en dokumentation, så meget mere som han selv har deltaget i magtmisbrug over for LO-medlemmer.

Jens Møller (KrF):

Man kan jo altid dreje tingene lidt, hvorefter det lyder mere fikst. Jeg har ikke på noget tidspunkt beskyldt LO som sådan for magtmisbrug, men jeg har nævnt forbund og enkeltmedlemmer under LO, under de socialistiske fagforeninger, som jeg også kaldte det. Dokumentationen herfor, ja, man kan jo ikke stille her med al mulig dokumentation, men det kan da skaffes bagefter. Jeg kan da henvise til de eksempler, der er nævnt netop i bemærkningerne til lovforslaget: Allerødposten i Frederiksborg, hvor der i begyndelsen af september sidste år var hærværk på trykkeriets rotationspresse, og hvor man i bladet Land og

Folk den 5. september bebudede endnu grovere former for pression fremover. Det er altså ikke noget, der er ukendt, at man kan gøre den slags ting.

Jeg kan også nævne, at der på side 2 i første spalte er nævnt et konkret eksempel fra Vesterbro, hvor en bogtrykker ingen erstatning kunne få gennem forsikringsselskaber. Men det afhænger naturligvis af, hvad man forstår ved vold.

(Kort bemærkning).

Henning Philipsen (SF):

Jeg vil bede hr. Jens Møller dokumentere herfra, hvornår Dansk Typograf-Forbund eller Det grafiske Kartel har opfordret til at ødelægge Allerødposten. Hr. Jens Møller sagde, at det var ikke LO, han talte om. Han talte om magtmisbrug fra forbundene. Hvornår har Dansk Typograf-Forbund eller Det grafiske Kartel på noget tidspunkt opfordret til voldsanvendelse eller opfordret til det, der måtte være sket på Allerødposten, som jeg beklageligvis ikke er vidende om?

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Nathalie Lind):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om regler for organisationers og foreningers bidrag til partipolitisk virksomhed [af Voigt m. fl.].

(Lovforslag nr. 69. Fremsat 21/2 75).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Arbejdsministeren (Erling Dinesen):

Det forslag til lov om regler for organisationers og foreningers bidrag til partipolitisk virksomhed, der er fremsat af fremskridtspartiet, har til formål at sikre den enkeltes ret til erhverv uden dermed i kraft af et re-

[Arbejdsministeren.]

elt obligatorisk medlemskab af en faglig organisation eller erhvervssammenslutning at skulle være forligtet til at yde økonomiske bidrag til partipolitiske formål, som den enkelte ikke ønsker at støtte.

Op dette formål skal så efter forslaget opnås gennem en regulering af det indbyrdes foreningsretlige forhold mellem en organisation og dens medlemmer, idet det foreslås, at en faglig organisations økonomiske bidrag til partipolitiske formål fremtidig altid skal ske gennem en særlig fond, hvortil bidrag kun kan ydes frivilligt af det enkelte medlem.

Jeg vil gerne herom sige følgende: når der ses bort fra, at det foreliggende lovforslag ved at anvende ordet „partipolitisk“ tilsigter alene at angå økonomisk støtte til politiske partier og ikke medlemsbidrag til fagpolitisk arbejde, der foregår i en faglig eller en erhvervsmæssig organisation, adskiller forslaget sig ikke fra de lovforslag om samme emne, der tidligere har været indgående debatteret her i Folketinget, og som socialdemokratiet har taget afstand fra. Jeg kan herom henvise til Folketingstidende 1966-67, 2. samling, sp. 1731-1771, og til Folketingstidende 1973-74, sp. 7012-7037.

Som det blev fremhævet under forslaget tidligere behandling, er det socialdemokratiets bestemte opfattelse, at det må være de faglige organisationer selv, der uden indblanding fra lovgivningsmagtens side træffer beslutning om, hvorledes organisationernes egne midler skal kunne anvendes, herunder også, om der skal ydes bidrag til partipolitisk arbejde. Det gælder, hvad enten støtten gives til politiske partier, politiske foreninger eller udgivelse af en politisk presse. Det må være organisationernes kompetente forsamlinger, der på demokratisk vis overvejer og beslutter, hvilke formål organisationerne ønsker at støtte.

Hvad jeg her har sagt, kommer også til udtryk i en ILO-konvention, nemlig konventionen af 1948 om foreningsfrihed og beskyttelsen af retten til at organisere sig, som vi også her i Danmark har ratificeret. Jeg tillader mig at citere konventionens artikel 3, hvori der står:

„1. Arbejder- og arbejdsgiverorganisationer er berettiget til selv at udarbejde deres love og bestemmelser, til i fuld frihed at

vælge deres repræsentanter, til at ordne deres administration og virksomhed samt til at udforme deres programmer.

2. De offentlige myndigheder skal afholde sig fra enhver indblanding, som kan begrænse denne ret, eller som kan hæmme organisationerne i deres udøvelse heraf.“

Det danske folkestyre er som bekendt opbygget på grundlag af politiske partier, selv om partierne ikke er omtalt i selve grundloven. Der foregår i et vidt omfang et snævert samarbejde mellem partierne og de faglige organisationer, og jeg mener, at ethvert forsøg på at lægge hindringer i vejen for dette samarbejde vil kunne medvirke til en svækkelse af det demokratiske system, som vi kender det. Regeringen kan derfor ikke anbefale noget sådant, og jeg må derfor på regeringens vegne afvise det foreliggende lovforslag.

Otto Mørch (S):

Det er jo ikke første gang, vi her i tinget skal diskutere organisationernes støtte til de politiske partier. Vi gjorde det jo på baggrund af et forslag fra partiet venstre i folketingsåret 1966-67, vi gjorde det på baggrund af et forslag fra retsforbundet i maj sidste år, og vi skal så til det igen på baggrund af fremskridtspartiets forslag, der stort set er identisk med retsforbundets.

Mon ikke snart den sag er tilstrækkelig belyst og afklaret? Mon der kan tilføres ret meget mere ammunition i form af argumenter pro et contra? Jeg tror det ikke, og jeg skal derfor heller ikke gøre mange bemærkninger, men som socialdemokratiets talmand tilslutte mig ministerens argumentation og dermed også den afvisning af forslaget, som den giver udtryk for.

Dog ønsker jeg at fastslå, at hvis man gennemførte dette forslag, ville man tilside sætte organisationernes demokratiske ret til selv at træffe bestemmelser over egne økonomiske midler. Det er og må fortsat være flertalsbeslutninger, der er afgørende i organisationernes demokratiske beslutningsproces. Selv om lovforslaget er fremsat i frihedens og demokratiets navn, mener vi i socialdemokratiet, at det snarere er udtryk for det modsatte af demokrati, fordi man vil fratage organisationerne deres ret til kollektivt at anvende deres penge på den måde,

[Otto March.]

som man nu i hver organisation finder bedst tilgodeser medlemmernes interesser.

Vi lægger i socialdemokratiet ikke skjul på, at der er en nær forbindelse mellem den faglige og den politiske arbejderbevægelse repræsenteret ved LO og socialdemokratiet. Og det er i øvrigt ikke af ny dato. Det har der jo været siden 1899. Vi kender i socialdemokratiet den samme interesseforbindelse mellem andre partier i dette ting og andre interesseorganisationer, og det respekterer vi, ligesom vi også ønsker vore forbindelser med lønmodtagerorganisationerne respekteret. Men det er åbenbart denne tolerance, det kniber med fra højre side her i salen, ellers var et sådant forslag som det, vi nu behandler, vel ikke fremsat.

Hvis man kigger på bemærkningerne, lyder det jo afbalanceret rigtigt, når det i bemærkningerne til lovforslaget udtrykkes, at „den aktuelle baggrund for forslaget er i øvrigt, at der synes at være en forstærket tendens til, at faglige og erhvervsorganisationer såvel på lønmodtagersiden som på arbejdsgiversiden anvender deres medlemsmidler til økonomisk støtte til politiske partier.“ Men hvad med kontrollen med tilskudsvirksomheden? Den økonomiske støtte til socialdemokratiet fra fagbevægelsen ligger åben for alle, gennem afdelingsregnskaber, gennem forbundsregnskaber m. v. Men mon ikke der er store muligheder for, at støtten til andre partier, f. eks. fra enkeltpersoner, der repræsenterer en erhvervsvirksomhed, er noget vanskeligere at identificere? Så vi det ikke under jordlovsafstemningen i 1963, hvor store annoncekampagner blev finansieret eller finansierede borgerlige partiers agitation mod den socialdemokratiske regerings jordlovsforslag? Og hvad med forslagsstillerens egen situation på tilskudsområdet? Er det fortsat sådan, at man fra fremskridtspartiets side opfordrer til, at hvis man vil sende partiet sorte penge, kan man gøre det anonymt, og at man kan garantere for, at ingen — heller ikke skattevæsenet — får noget at vide derom?

Jeg synes, forslagsstillerne ved denne lejlighed skylder offentligheden svar på, om det fortsat opretholder, jeg havde nær sagt denne høje moralkodeks for et politisk partis tilskudsmodtagelse.

Socialdemokratiets stilling er klar over for

dette angreb på dansk fagbevægelses organisationer. Vi går imod, at man krænker organisationernes ret til selv gennem demokratisk flertalsbeslutning at råde over egne midler. Herom ingen tvivl.

Røtzler Møller (V):

Lovforslaget er jo ikke venstre ubekendt, idet det næsten svarer ordret til det lovforslag, som venstre fremsatte i folketingssamlingen 1966-67 og genfremsatte året efter. Dengang nåede vi desværre ikke at blive færdige med lovforslaget, men senere har retsforbundet i sidste samling og altså nu fremskridtspartiet taget forslaget til sig som sit eget. Det skal fremskridtspartiet da ikke have utak for, tværtimod. Jeg tror tilmed, at en enkelt rettelse, som de senere forslagsstillere har gjort, er fornuftig. Udtrykket „politisk virksomhed“ er blevet erstattet af udtrykket „partipolitisk virksomhed“ såvel i overskriften som i lovteksten. Og det udtryk forekommer umiddelbart mere håndterbart i relation til selve lovforslagets hovedsigte.

I forbindelse med den tidligere debat om det sidste lovforslag, vi havde til behandling i tinget, vil jeg sige, at venstre ikke ønsker at angribe organisationerne i deres faglige eller politiske arbejde, men vi ønsker at ændre den tilstand, at medlemmer af en organisation kan komme til at støtte en partipolitik, som det enkelte medlem ikke er enig i, og som ikke er en forudsætning for at nå fagforeningens eller organisationens primære mål, altså de fagpolitiske mål.

Vi kan altså støtte lovforslaget og skal ikke gøre flere bemærkninger, men kun henviser til det, jeg sagde ved sidste lovforslag, og til tidligere ordførere for mit parti.

Bay (FP):

Når fremskridtspartiet har rejst dette spørgsmål, skyldes det først og fremmest, at vi ved, at et stadig stigende tal af arbejdere i Danmark er imod at give tilskud til politiske partier. Vi arbejder på, at hvert enkelt menneske skal have frihed til selv at bestemme over sine midler, selv at bestemme over, hvad de skal anvendes til. Det kunne jo i og for sig lyde rigtigt, når man siger, at en forenings medlemmer, at et demokratisk flertal, skal bestemme over, hvad foreningens midler skal anvendes til. Det lyder jo i

[Bay.]

og for sig rigtigt. Der er altså bare det lille men ved det eller et stort men, nemlig det, at en million mennesker i dette land er tvunget til at være i en fagforening for at kunne skaffe sig et anstændigt arbejde og en anstændig løn derfor.

Det kan i masser af tilfælde — og det skal vi fra fremskridtspartiet ikke nægte — være nødvendigt at have en sådan forening for at opnå disse mål. Men det er noget andet, når en fagforening begynder at blande sig i partipolitik og tvangsudskriver beløb dels til direkte tilskud til bestemte partier, dels og navnlig til et enkelt partis presse. Nu siger man ganske vist, at det er LO, der ejer pressen. All right, jeg stod for et par år siden med en resolution i lommen i min egen fagforening, og det er helt oplagt, at jeg havde fået resolutionen vedtaget i fagforeningen. Resolutionen gik ud på at protestere imod, at vi lånte A-pressen 30 mill. kr. Men vores fagforeningsformand var på kongressen, der lå lige forud, gået med til det, fordi det var et lån, der skulle tilbagebetales, og at det var sidste gang. I diskussionen om det foretrak jeg så at lade være at stille denne resolution, for når nu det var sidste gang, når nu det var vedtaget, og når nu man havde lovet, at pengene skulle betales tilbage, så ville jeg ikke lave mere ud af det. Hvad skete der? Få måneder efter blev fagforeningskontingentet hævet med 2,50 kr. for at fylde det hul i LO-kassen, som de 30 mill. kr. havde skabt, og vi har ikke fået en krone tilbage. Nu er der oven i købet forlydender om, ja, måske har jeg ikke fulgt tilstrækkeligt med, måske har de allerede fået de næste 20 mill. kr. til. Det er imod en sådan form for overgreb over for anderledes tænkende mennesker, vi protesterer. Jeg opfordrer navnlig socialdemokratiet i anstændighedens navn til at gøre dette frivilligt, så kan I simpelt hen være Jer selv bekendt. Det kan I ikke, når I stadig tvinger mig til at betale til jeres politiske arbejde.

Mere har jeg ikke foreløbig at sige i denne sag. Jeg anbefaler, at alle stemmer for dette lovforslag.

Aase Olesen (RV):

Da det radikale venstres ordfører er forhindret i at være til stede, skal jeg på fru

Lone Dybkjærs vegne fremsætte følgende bemærkninger.

Da lovforslaget blev fremsat første gang, nævnte vor daværende ordfører, hr. Niels Helveg Petersen, at det radikale venstre er positivt stemt over for spørgsmålet, men at vi finder, at der rejser sig problemer generelt i forbindelse med bidrag til politiske partier. Hr. Niels Helveg Petersen pegede på, at man i det mindste måtte kunne komme igennem med et forslag om, at de politiske partiers regnskaber er åbne. Vi er som nævnt positivt stemt over for forslaget, men finder at det bør diskuteres i en større sammenhæng, hvor man mere generelt behandler det økonomiske grundlag for de politiske partier. Vi er jo i den situation, at det er meget svært for politiske partier, der ikke er støttet af organisationer af en eller anden art, at få selv den mest nødvendige politiske aktivitet finansieret. Personer, der melder sig ind i en vælgerforening, bliver derfor ofte brugt, ja, næsten misbrugt til organisatorisk og praktisk arbejde og får ringe tid til det, der er det egentlige, nemlig drøftelse af partiets aktuelle og mere langsigtede politik.

Demokratiet står over for meget vanskelige problemer, og det er på tide, at vi også drøfter dette her i folketinget.

Dette lovforslag berører en del af disse problemer, men det bør ses i en bredere sammenhæng.

Burgdorf (KF):

Det er sikkert rigtigt, at disse problemer har været drøftet både på kryds og tværs og vendt op og ned flere gange, men derved bliver problemerne jo ikke ændret. Det er efter min opfattelse lige forkert stadig væk, for det må være og er forkert, at nogen mennesker tvinges til imod deres vilje at betale til en bestemt partiorganisation. Ad frivillighedens vej — ja, og det er det, partierne består af — små bidrag her og små bidrag der — men at være tvunget til at skulle gøre det kan ikke være rigtigt. Som det blev sagt, kan det ikke være rigtigt, at organisationerne og LO har ret til ad frivillighedens vej — nej, sludder og vrøvl, ikke ad frivillighedens vej — men tvunget at bruge penge til politiske formål, når de samme mennesker er tvunget til at skulle være medlem af LO, jfr. tidligere lovforslag.

[Burgdorf.]

Dette lovforslag har et rigtigt sigte. Der er nogen krummelurer på det med fondsdannelse og den slags ting, som vi gerne vil se på i udvalgsarbejdet, men sigtet er rigtigt, og det kan vi gå ind for.

Henning Philipsen (SF):

Nu skal jeg ikke tage en større debat op med hr. Otto Mørch, der forekom det mig, ligesom tog patent på den politiske arbejderbevægelse. Det kan hr. Otto Mørch naturligvis godt gøre, men det skal vi ikke tage det store slagsmål om nu. Det synes jeg ikke rigtig tiden er til. Men derudover vil jeg sige, at nu sidst hørte jeg hr. Burgdorf, og jeg har hørt andre, tale om det tvungne i LO, at den tvinger sine medlemmer til at betale. Jeg tror, hr. Bay sagde det samme. Det vidner, som arbejdsministeren tidligere har sagt, efter min mening om et elementært ukendskab til, hvad der foregår i fagforeningerne. Jeg ved, hr. Bay kender noget til det, men så taler han i hvert fald mod bedre vidende. Hvad er sandheden? Hvad er det, der sker? Der sker jo ganske rigtigt, som både hr. Otto Mørch og jeg tror også arbejdsministeren sagde, at de respektive fagforeningers, at disse demokratiske organisationers lovligt valgte organer selv træffer beslutningerne om, hvad de vil anvende deres penge til, de penge, som medlemmerne selv indbetaler. Det er det, det drejer sig om. Ydermere uddeler disse demokratiske organisationers lovligt valgte organer selv beslutningsmyndigheden og bemyndigelsen til de personer, som f. eks. på LO-kongressen og andre steder skal træffe beslutninger om, hvortil forbundenes, henholdsvis LOs midler anvendes. Jeg havde nær sagt, og jeg tillader mig at sige det: hvad i alverden rager det os herinde i folketinget, hvad lovligt valgte demokratiske organisationers egne medlemmer selv beslutter? Demokratiet har ringe vilkår i denne sal efter de to debatter, vi har været igennem her, når man nu kommer og vil hævde over for fagbevægelsen, at dens egne medlemmer, som man siger tvinges, er tvunget ind i en fagforening, at man ikke selv må have lov til at træffe sine egne beslutninger. Og hvad ligger der bag ved påstanden om det tvungne medlemskab af en fagforening? Det, det drejer sig om, er, om de partier, som nu taler om det

tvungne, vil respektere grundlovens bestemmelser om, at man har ret til at organisere sig fagligt i dette land og selv anvende de midler, som man selv opkræver, og hvor kontingentet er fastsat i de lovlige organisationers kompetente forsamlinger.

Hr. Bay siger, at flere og flere er imod at yde tilskud f. eks. til Aktuelt, til den socialdemokratiske presse. Hvis det er rigtigt, hvad hr. Bay siger, hvorfor i alverden går disse flere og flere ikke ind i organisationerne og ændrer disse beslutninger? Det er dér, beslutningerne skal ændres. Det er ikke noget, der kommer os ved. Det skal vi ikke blande os i. Hvorfor går man ikke ind? Hvorfor holdt hr. Bay sig tilbage? Jeg kan forsikre hr. Bay og andre om at det ville jeg ikke have gjort, hvis jeg følte mig overbevist om, at min resolution ville kunne blive vedtaget. Så meget kender jeg til strukturen i dansk fagbevægelse.

Når man nu så skarpt angriber den måde, hvorpå beslutningsprocessen finder sted i fagbevægelsen og den måde, hvorpå man skaffer sig sine penge til det, man selv synes man vil, så savner jeg alligevel et svar fra hr. Bay og fra fremskridtspartiet efter en sammenligning mellem LOs midler til Aktuelt og til socialdemokratiet og andre politiske partier og så den omstændighed, at fremskridtspartiet efterlyste sorte penge i forbindelse med valget.

(Kort bemærkning).

Glensgård (FP):

Mon ikke hr. Henning Philipsen i de forløbne to debatter glemmer, at hr. Henning Philipsen står som forslagsstiller til den næste sag på dagsordenen gående ud på, at man nu ikke længere skal have fri organisationsret for visse koncessionerede selskaber og statsejede virksomheder?

(Kort bemærkning).

Henning Philipsen (SF):

Jeg skal gøre det ganske kort ved at sige til hr. Glensgård, at det er ikke kun på skattekort og selvangivelse, at hr. Glistrup omgiver sig med nuller.

(Kort bemærkning).

Bay (FP):

Det er jo stadig frivilligt, uanset hvad

[Bay.]

pengene kommer fra, hvis man betaler til mit parti. Men samtidig med, at jeg skal betale til mit parti for at få det til at køre, skal jeg også betale både til socialdemokratiet, til SF og til kommunisterne. Det er det, jeg er imod. Hr. Henning Philipsen spørger, hvorfor vi ikke går ind i fagforeningerne — men dér er vi jo. Hvorfor vi ikke kommer op og protesterer — det gør vi jo hver eneste gang, men vi er i mindretal. All right, normalt må vi bøje os, — det er vi jo tvunget til at gøre — men vi bliver ved at protestere, fordi det er magtmisbrug over for et mindretal at tvinge det til at betale til noget, som det er fuldstændig imod, ja, som det i enkelte tilfælde har dyb foragt tilovers for. Protesterne finder sted, og sidst, da jeg nævnte det, ville resolutionen være blevet vedtaget, hvis ikke vores formand havde lovet, at det var sidste gang, han gjorde det. Nu taler hr. Henning Philipsen om demokrati igen. Det er en lille smule bagvendt, for han gjorde det, før han spurgte medlemmerne.

Jens Møller (KrF):

Jeg er ikke i tvivl om de gode hensigter med dette lovforslag, men jeg mener imidlertid, at man rent principielt griber sagen an på en forkert måde, idet man her vil beskære disse organisationers ret til ved en demokratisk afgørelse at beslutte, hvad deres penge skal bruges til. Hvis nogle af medlemmerne er imod det, kunne man med samme ret begrænse folketingets muligheder for at bruge penge til noget, som større eller mindre grupper i den danske befolkning er modstandere af. Man kan sige, at det på en måde er at gribe ind i fagbevægelsens indre forhold, og det mener jeg ikke man bør gøre på denne måde.

Der er også en rent praktisk indvending. Hvis dette lovforslag blev vedtaget, er det tvivlsomt, om landets største parti kunne opretholde sit dagblad *Aktuelt*. Selv om denne avis bestemt ikke har været særlig venlig over for os, så vil jeg alligevel, om det så skal være med næb og kløer, forsvare dens ret til at være her. Der må være frihed for *Loke* såvel som for *Thor*. Det er nødvendigt, tror jeg, at vi har et sådant blad.

Vi mener, at det, der er galt på hele dette område, ikke er, at man rent demokratisk kan vedtage, hvad man vil bruge pengene

til. Det, der er galt, er, at man kan tvinges til at være medlem af disse organisationer, tvinges til det ved trusler om i modsat fald at miste sit arbejde. Derfor mener vi, at det lovforslag, der blev behandlet før dette, griber langt bedre ind i sagen, griber ind dér, hvor ondets rod virkelig er, idet det ophæver organisationstvungen.

Jørgen Jensen (DKP):

Forslaget og den filosofi, der ligger bagved det, er ikke ny. Uanset de mange pæne ord om frihed og demokrati, er forslaget først og fremmest vendt mod arbejdernes organisationer, er det et forsøg på at svække retten til kollektivt at forsvare fælles interesser.

Jeg kan henvise til mit partis ordførers, hr. Freddy Madsens, udtalelser, da tinget havde et lignende forslag til behandling fra retsforbundet, hvor han pegede på de indbetalinger, som kom fra firmaernes side til politiske formål, og også stillede det spørgsmål, som er fremsat her igen fra hr. Otto Mørchs side, om de sorte penge. Det kunne være rart at få et helt kontant svar. Det fik man ikke sidste gang, men det er muligt, at vi kan få det nu.

Når forslagsstillerne i bemærkningerne siger, at man imidlertid må anse det for at være i overensstemmelse med demokratiske synspunkter, at ingen borger som følge af sin beskæftigelse, stilling eller erhverv kan tilpligtes at yde støtte til partipolitisk virksomhed i strid med eget ønske, ser man helt bort fra, at hundredtusinder af lønmodtagere gennem deres arbejde under løn- og arbejdsvilkår, som de måske ikke har haft så stor indflydelse på, daglig som betingelse for at have arbejde må skabe en merværdi, der bl. a. bruges og misbruges til forsvar for og fastholdelse af et system, der betyder de fås økonomiske og politiske undertrykkelse af de mange. Det er det, der sker i dag. Derfor de mange pæne bemærkninger om, at der skal være frihed til at unddrage sig medlemsskab af et fagforbund, som betaler til politiske formål. Ja men der er ikke frihed til at vælge den arbejdsplads, man vil, i dette samfund. Man er også nødsaget at betale til de bidrag, som arbejdsgiveren mener.

Under finanslovdebatten modtog folketingets medlemmer en plakat med en an-

[Jørgen Jensen.]

noncetekst, der senere blev indrykket i dagspressen, og hvis formål utilsløret var at påvirke de enkelte folketingsmedlemmer til at stemme mod el-afgiften. Vort parti var også imod den nye ekstra byrde for befolkningen, men hvem var det egentlig, der traf beslutningen om denne annoncetekst og den plakat, vi alle sammen fik tilsendt? Og hvem var det egentlig, der gennem deres arbejde havde skabt den økonomiske mulighed for, at man kunne gennemføre en sådan kostbar annoncekampagne imod el-afgiften? Det var ganske givet ikke de samme, og det var ikke efter en forudgående demokratisk proces, at dette havde fundet sted. Her var der tale om, at mennesker, som var nødsaget til at arbejde i denne virksomhed, blev tvunget til også at betale en annoncekampagne, som de ikke var medbestemmende om. Man skal erindre sig, at de forsamlinger i fagbevægelsen, som gennem årene har truffet beslutning om økonomiske bidrag — også i strid med det, jeg mener var rigtigt og fornuftigt — ikke er mindre demokratiske end dette folketing. Også dette ting træffer beslutninger, der får økonomiske og menneskelige følger for den samlede befolkning. Også for dem, der med løfter og måske med nogle fordrejede oplysninger om, hvordan forholdene er, er blevet narret til at stemme på andre opfattelser end dem, der har været deres egne. Det kunne jo være, hvis man fører dette videre, interessant at se, hvor mange der var villige til at stemme for nogle af de udgifter, som man vedtog under finanslovdebatten her for en uge siden. Jeg tror, der er mange, måske et flertal, som ikke var interesseret i at betale til militærudgifterne og en lang række andre udgifter.

Vi lever i et klassesamfund, hvor de egentlige og uovervindelige modsætninger ikke deler fagbevægelsens medlemmer og arbejderklassen, men tværtimod tvinger dem til kollektivt at træde op mod de kræfter, der med talen om demokrati og frihed søger at fratage lønmodtagerne retten til at forsvare de mest livsnære interesser. Derfor må jeg sige til hr. Bay, når han opfordrer alle til at stemme i anstændighedens navn, ja, jeg må dreje det om og sige, at jeg ikke alene vil stemme imod det, men bekæmpe

det, fordi jeg mener, at det er uanstændigt overhovedet at fremsætte et sådant forslag.

Erik Bauer (CD):

Vi finder ikke, at lovforslaget stiler mod at hindre organisationernes ret til at yde de omtalte bidrag, men alene tager sigte mod at sikre det enkelte medlems frihed til at vælge, hvad han selv ønsker at betale til. Og vi vil også gerne her følge forslaget videre behandling i udvalget og vente med endelig stillingtagen til de to netop behandlede forslag til efter udvalgsbehandlingen.

Boertmann (VS):

Jeg er selv et af de fagforeningsmedlemmer, der er med til at finansiere socialdemokratiets valgkamp og Aktuelt, og det er ikke nogen rar fornemmelse. Men jeg vil godt sige, at ikke desto mindre er vi også utvetydigt imod dette forslag ligesom mod det foregående. Vi mener ligesom SF og DKP, at folketinget ikke skal blande sig i denne slags ting, vi mener, at fagbevægelsen må have ret til at organisere sig og fremme sine interesser, på hvilken måde den end vil.

Det er selvfølgelig ikke udtryk for, at vi mener, at de bidrag, fagbevægelsen, fagforbundene giver til partier, er givet godt ud. Vi mener i realiteten, at en stor del af disse bidrag er givet meget dårligt ud, at man finansierer partier og et blad, der ikke fremmer lønarbejdernes interesser. Men efter vores mening må det være fagbevægelsens egne medlemmer, der ændrer den slags ting, og medlemmerne bør kræve, at enhver beslutning om den slags bidrag bliver truffet på fagforeningernes generalforsamlinger og ikke, sådan som det så tit sker, hen over hovedet på medlemmerne, i forbundsledelserne.

Der er i bemærkningerne til fremskridtspartiets forslag en enkelt overvejelse om offentlighed omkring firmaers erhvervs- og faglige organisationers bidrag til politiske partiers valgfond. Den slags ting har ikke direkte noget med dette forslag at gøre, men bliver nævnt som en overvejelse. Jeg vil blot tilføje, at vi er positive over for en sådan offentlighed omkring den slags bidrag.

Ordføreren for forslagsstillerne (Voigt) (FP):

Jeg takker for de mange positive tilken-

[Voigt.]

degivelser til dette lovforslag. De ordførertaler, vi nu har hørt, var jo lige efter bogen. Jeg skal undlade at indlede en diskussion med socialdemokratiet og de socialistiske partier, idet en sådan diskussion ville være en ørkesløs vandring og intet formål tjene, for det vil være fuldstændig umuligt at banke fornuft ind i nogen af disse partier.

Det gør altid ondt, når man rører ved folks tegnebog, og i dette tilfælde bliver der jo rørt ved midler, der bl. a. går til udbredelse af socialisme, socialismens valgpropaganda og A-pressen. Man er fra disse partiers side bedøvende ligeglade med, om pengene skal komme fra arbejdere, som ikke deler den politiske opfattelse, som disse partier står for. Det er derfor deprimerende, at de arbejdere, som har stemt på mit partis ordfører i dag, hr. Bay, og på mig selv, skal have deres surt fortjente penge hugget af de andre såkaldte arbejderpartier. Når man ser på stillingsbetegnelserne i disse såkaldte arbejderpartier, kan ingen vist være i tvivl om, at det begreb er en stor gang bluff. Undskyld, hr. Henning Philipson.

Samtidig med, at det er rystende og ydmygende, at der findes partier i det høje ting, som ikke vil acceptere, at deres politik bliver støttet af frivillig vej, er det glædeligt, at der tilsyneladende er et flertal for, at dette uhyrlige tvangsindgreb over for arbejderne nu kan blive stoppet.

Når jeg siger flertal, er det, fordi jeg har regnet lidt på det, og jeg har brugt en uhyre enkel regnemetode, som hedder lægge sammen, dvs. man stiller nogle tal op under hinanden, derefter lægger man dem sammen, og hvad ser man? Der er et flertal. Denne enkle regnemetode burde et vist medlem have brugt i fjor. Så havde meget sikkert set anderledes ud i dag, men der kommer jo en dag efter denne, og det er for resten snart store bededag.

Nogle medlemmer af det høje ting vil måske synes, at min farverige påklædning skyldes, at jeg mener, folketinget er for gråt og trist, at jeg synes, det virker kedeligt med alle disse grå mænd. Det er der selvfølgelig noget om, men når jeg i dag har taget en rød skjorte på, er det, fordi den farve symboliserer proletariatets diktatur, og når jeg har noget så farverigt som et lysegrønt slips udenpå, er det, fordi håbet om frihed

for den danske arbejder trods modstand fra bl. a. proletariatets diktatur stadig er til stede. Så håbet er altså stadig lysegrønt. Jeg har for resten også grønne sokker på. Men jeg lover medlemmerne af dette grå ting, at bliver dette forslag vedtaget, vil jeg aldrig mere vise mig i rød skjorte, men nøjes med et rødt slips.

Og endelig til sidst vil jeg sige, at det er mit håb, at dette forslag må få en meget hurtig udvalgsbehandling, således at det kan vedtages inden den 5. maj, for da er det jo netop 30 år siden, at Danmarks befolkning fik sin frihed. 6. maj kan også bruges, for her begynder de lyse nætter. Og kan det ikke nås, er der jo stadig væk den 5. juni, grundlovsdagen, og hvilken festlig markering af, at grundloven kunne blive holdt og efterlevet!

Og endelig vil jeg spørge det højtærede medlem hr. Auken, som jo har vist sig at være en uhyre hurtig udvalgsformand under indgrebet på arbejdsmarkedet, om han stadig væk vil bibeholde denne hurtighed, således at arbejdsministeren kan svare på de spørgsmål, der bliver stillet, og ikke som sidst i 1967, hvor justitsministeren var 8 måneder om at besvare 3 spørgsmål, således at forslaget blev slyttet.

Arbejdsministeren (*Erling Dinesen*):

Først en enkelt bemærkning, som jeg føler mig provokeret til; trods farvesymfonien, trods dette, at vi nærmer os foråret, har jeg alligevel den fornemmelse, at man bør sige, at her lades vist alt håb ude. Det er den fornemmelse, jeg har. Jeg skal i øvrigt ikke kommentere de synspunkter, hr. Voigt var inde på. Kun et par bemærkninger til hr. Bay, som sagde — jeg skrev ned — „man siger, at LO ejer A-pressen“. Når man siger det, siger man noget, der er sandt og rigtigt. Det er LO, der ejer A-pressen, det er LO, der finder, at det er afgørende nødvendigt til forsvar for lønmodtagernes interesser at have en presse. Jeg er da glad for, at hr. Jens Møller bakkede op om den socialdemokratiske presse, som altså LO ejer. Og det andet argument, hr. Bay anvendte, var, at LOs medlemmer har fået kontingentforhøjelse bl. a. som følge af øget bidrag til denne presse. Det er muligt, at LOs medlemmer har fået det. Det har man også fået til mange andre formål, men jeg må bestemt

[Arbejdsministeren.]

tage afstand fra hr. Bays udtalelser, når han siger, at den omstændighed, at LOs medlemmer har fået kontingentforhøjelse i denne sammenhæng, er et overgreb. Det ville efter min opfattelse være et alvorligt overgreb at krænke demokratiske organisationers demokratiske og grundlovssikrede rettigheder.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (*Nathalie Lind*):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om forbud mod visse offentligt ejede eller koncessionerede virksomheders medlemskab af private arbejdsgiverorganisationer [af Henning Philipsen m. fl.].

(Lovforslag nr. 72. Fremsat 25/2 75).

Arbejdsministeren (*Erling Dinesen*):

Det forslag om forbud mod visse offentligt ejede eller koncessionerede virksomheders medlemskab af private arbejdsgiverorganisationer, der er fremsat af SF, er også en genfremsættelse af et af SF tidligere fremsat forslag, der kom til første behandling her i folketinget i marts 1973 og derefter blev henvist til arbejdsmarkedsudvalget, som afgav beretning om forslaget den 11. maj 1973. Efter forslaget skal koncessionerede virksomheder og virksomheder, som er i offentligt eje, eller virksomheder, hvori staten eller kommuner deltager med ansvarlig andels- eller aktiekapital eller som interessenter, ikke kunne være medlemmer af det private arbejdsmarkeds arbejdsgiverorganisationer, såfremt virksomhedernes funktion er af livsvigtig betydning for samfundet.

Jeg vil gerne nævne, at jeg under drøftelserne i folketinget i marts 1973 gav udtryk

for, at jeg ikke var uenig i, at der lå et problem her, men at jeg på den anden side fandt, at forslaget rejste en lang række andre problemer, som krævede nærmere undersøgelse, og at jeg derfor var indstillet på, hvis der var ønske om det, at medvirke til nedsættelse af et særligt udvalg til nærmere at overveje og undersøge disse problemer.

Af arbejdsmarkedsudvalgets beretning af 11. maj 1973 fremgår det, at et flertal af arbejdsmarkedsudvalget fandt det hensigtsmæssigt, at der af arbejdsministeren blev nedsat et særligt udvalg med repræsentation for de politiske partier til drøftelse af de forskellige spørgsmål, der blev rejst under forslagets behandling.

I overensstemmelse med dette flertal i arbejdsmarkedsudvalget bad jeg som arbejdsminister de daværende politiske partier i folketinget og en række arbejdsmarkedsorganisationer, herunder LO og Dansk Arbejdsgiverforening, om at udpege repræsentanter til at indtræde i et sådant udvalg. Ved udgangen af november 1973 var alle medlemmer til udvalget udpeget med undtagelse af repræsentanten for et af de politiske partier i folketinget, som end ikke besvarede arbejdsministeriets henvendelse.

Udpegningen af udvalgets medlemmer blev derfor ikke tilendebragt inden folketingsvalget i december 1973, der jo bl. a. fik til følge, at en række nye partier blev repræsenteret her i tinget. Regeringen, der tiltrådte efter decembervalget, tog tilsyneladende ikke initiativ til igangsættelse af udvalgsarbejdet, og i efteråret 1974 tog jeg derfor kontakt med den daværende arbejdsminister med henblik på at få udvalgsarbejdet sat i gang.

Det, jeg gerne vil understrege, er, at jeg fortsat stiller mig positivt over for at få igangsat en undersøgelse af disse problemer, for der ligger vitterligt problemer på dette felt. Under den nærmere drøftelse, som jeg går ud fra vi får i arbejdsmarkedsudvalget efter lovforslagets første behandling, er jeg rede til en overvejelse også af eventuelle ændringer i udvalgets sammensætning, det er jo et andet folketing, end det var dengang.

Søren B. Jørgensen (S):

Som ministeren har været inde på i sin tale, er det også en gammel kending, vi her